

Vrienden voor het Lezen

Inspiratiemoment

WOENSDAG 24 MEI 2023

PROGRAMMA

Op woensdag 24 mei organiseert CANON Cultuurcel (Afdeling Leerplicht departement Onderwijs en Vorming) in het Hendrik Consciencegebouw in Brussel een inspiratiemoment 'Vrienden voor het Lezen' voor leerkrachten, directies, pedagogische begeleiding, inspectie, lerarenopleiders ... uit het kleuter-, lager en secundair onderwijs.

Welke acties en inzichten bevorderen de leesvaardigheid en leesmotivatie van kinderen en jongeren? Hoe bouw je aan een effectief leesbeleid dat zowel moeilijke lezers als overtuigde lezers aan boord kan houden? Vanuit de drie-eenheid technisch lezen, begrijpend lezen en leesmotivatie, focust deze dag op de acties die een verschil maken voor een duurzaam leesbeleid.

In diverse sessies brengen onderwijsprofessionals en organisaties onderzoeksresultaten gekoppeld aan inspirerende cases en praktijkverhalen.

Het Netwerk Lezen op School vindt ook tijdens deze dag plaats, samen met de prijsuitreiking van Beste Boekenjuf/meester 2023.

In het programma staat bij iedere sessie ook het passende onderwijsniveau: kleuter-, lager of secundair onderwijs.

Deelname is gratis. Kom je met 3 of meer leerkrachten van dezelfde school dan maak je kans om een auteurslezing te winnen in je klas in het najaar 2023.

[Inschrijven kan tot 17 mei om 12.00 u.](#) Annuleren kan t.e.m. 19 mei via canon@ond.vlaanderen.be zodat wij tijdig jouw catering kunnen annuleren.

PROGRAMMAOVERZICHT

09u00 – 10u00	Onthaal					
10u00 – 11u15	Plenaire opening					
11u30 – 12u30	Sessieblok 1					
	1 / Leesbevordering: waarom, hoe, wat	2 / GO! Boekboxen: meer, beter én gemotiveerd lezen	3 / Met dynamoPROJECT werk je samen met een kunstenaar rond boeken en verhalen	4 / Boekstart voor kleuters – een tweejarig piloottraject	5 / Wat vertellen jeugdboeken over leeftijd en hoe kan een flexibele benadering van leeftijd bijdragen aan een beter leesklimaat?	
12u30 – 13u45	Lunch					
13u45 – 14u45	Sessieblok 2					
	6 / Leesstrategiegebruik bij sterke en zwakke lezers in een taakgeoriënteerde setting: wat doen lezers en wanneer	7 / #iedereenvoorlezen – Aan de slag met interactief voorlezen	8 / Lezen in Actie	9 / De leesjury op school – hoe pak je dit aan?	10 / Werken met rijke teksten bij de Gouden Poëziemedaillon en Poëziesterven	
15u00 – 16u00	Sessieblok 3					
	11 / Laureaten Beste boekenjuf/meester 2023 aan het woord	12 / Met Kunstkuur werken aan leesbevordering	13 / Hoe leesbeleid leesdidactiek kan versterken in B(uB)ao	14 / Auteursresidenties in het technisch en beroeps- onderwijs	15 / De leesscan – scan het leesonderwijs op je school	16 / Rijke teksten voor OKAN - een project van Wabliëft

EEN WOORDJE UITLEG BIJ ELKE SESSIE

09u00 – 10u00 **Onthaal**

10u00 – 11u15 **Plenaire opening**

Wat is **effectief leesonderwijs**? En hoe worden we allemaal **Vrienden voor het Lezen**?

Presentator en dichter Esohe Weyden is onze gastvrouw. Zij gaat in gesprek met o.a. Katrijn Denies en Koen Aesaert over de PIRLS-resultaten (onderzoeker KULeuven PIRLS). Marieke Vanbuel (KULeuven) sluit aan als de resultaten en inzichten worden voorgelegd aan drie stemmen uit het onderwijs: Tom Venstermans (lerarenopleider KdG), Heleen Rijckaert (beleidsmedewerker Taalunie) en Iene Bocken (pedagogisch begeleider OVSG)

Tussendoor tonen we het filmpje over de laureaten van de Boekenjuf/meester 2023 en de resultaten van de Poëziesterren secundair 2023.

Erik Van Os (nominatie Boon literatuurprijs 2023) en Esohe Weyden (Publieksprijs Fintro Literatuur 2022) brengen gedichten tot leven.

Tenslotte is poëzie taal die feestviert...

11u30 – 12u30 **Sessieblok 1**

1/ **Leesbevordering: waarom, hoe, wat – Jan Rijkers**

Kleuter-, lager en secundair onderwijs
Lezing met veel interactie

De motivatie om te lezen loopt terug, zeker bij onze leerlingen in het basisonderwijs en het secundair onderwijs. Maar ook bij onze leraren. De cijfers zijn duidelijk op dit punt. Maar waarom moeten we dat als een probleem voor het onderwijs zien? En als we dat als een probleem moeten zien, hoe kunnen we daar in en rond het onderwijs iets aan proberen te doen? Hoe kunnen we het plezier in lezen bevorderen?

In deze lezing gaan we gezamenlijk, in interactie, een antwoord zoeken op deze waarom- en deze hoe-vraag. Daarna gaan we verkennen welke oplossingen, het 'wat', er zijn voor leesbevordering in het onderwijs en wat daarvan voor onze praktijk realiseerbaar is en wat kan worden aangevuld. Het doel is te komen tot bruikbare handvatten voor de eigen onderwijspraktijk.

Jan Rijkers heeft er al heel wat ervaring opzitten. Hij behaalde zijn doctoraat Middelnederlands, werkte als leraar, directeur, inspecteur, toezichthouder en bestuurder in basisonderwijs en in secundair onderwijs. Dit maakt hem de ideale taal- en leesexpert bij de Taalunie. Momenteel is Jan Rijkers bovendien de voorzitter van de Vlaams-Nederlandse Taalraad.

2/ GO! Boekboxen: meer, beter én gemotiveerd lezen – Kathleen Leemans

Secundair onderwijs Lezing met beperkte interactie

GO! Boekboxen brengt de wereld van boeken de school binnen. Dankzij een sterke, evidence-informed didactiek zorgen we ervoor dat leerlingen in de 1e en 2e graad van het secundair onderwijs meer, beter én gemotiveerd kunnen lezen. Door middel van een rijk boekenaanbod in een inspirerende lees- en leeromgeving en een datageletterde aanpak, kunnen we op leerling-, leerkracht- en schoolniveaus leesdoelen bereiken.

Tijdens deze sessie kom je te weten hoe jij je leerlingen in de praktijk meer, beter en gemotiveerd kan laten lezen.

Kathleen Leemans is pedagogisch begeleider Nederlands voor het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Voordien gaf ze Nederlands en Engels in het secundair onderwijs en communicatievaardigheden en vakdidactiek in het hoger onderwijs. Als educatief auteur werkte ze mee aan methodes. Ze is bezielster van GO! Boekboxen en is gedreven door kwaliteitsvol leesonderwijs en leesbevordering voor jongeren in het secundair onderwijs.

3/ Met dynamoPROJECT werk je samen met een kunstenaar rond boeken en verhalen – Raf Schevenels en An Favoreel

Kleuter- en lager onderwijs Lezing met beperkte interactie

Je muzische doelen koppelen aan sociale vaardigheden en leesbevordering? Dat vinden wij een sterk plan! Je kan tot 2000 euro ontvangen om in te zetten op allerlei kunstvormen in de klas via dynamoPROJECT.

De mogelijkheden zijn eindeloos: een boek vertalen naar moderne dans, een muurschildering ontwerpen op basis van een verhaal, weetjesboeken koppelen aan STEM en je uitvindingen bouwen met een beeldend kunstenaar, de kneepjes van het vak leren van een illustrator en samen poëzieposters ontwerpen ... En waarom niet een boek vertalen naar een kortfilm of een toneelstuk?

In deze sessie ontdek je tal van mogelijkheden, de basisvoorwaarden en ga je naar huis met een hoofd vol ideeën, zonder een effectief leesbeleid uit het oog te verliezen

Raf Schevenels was een bevlogen leerkracht in het secundair onderwijs waar hij Project Algemene Vakken en kunstvakken gaf. Sinds enkele jaren is hij een vertrouwd gezicht van CANON Cultuurcel (Departement Onderwijs en Vorming), waar hij projectleider dynamoPROJECT is.

An Favoreel maakte na een 'zingende' job in de opera de overstap naar het onderwijs. Daar gaf zij MO en expressie. Nu is An projectmedewerker Kunstkuur en dynamoPROJECT bij Departement Onderwijs en Vorming.

4/ Boekstart voor kleuters – een tweejarig piloottraject – Margot Ryckebush, Geetha Slock

Kleuteronderwijs

Lezing met beperkte interactie

Boekstart is een internationaal leesbevorderingsprogramma gericht op de allerjongsten en wordt in Vlaanderen gecoördineerd door Iedereen Leest. Zo vroeg mogelijk starten met voorlezen is een belangrijke boodschap. Onderzoek toont aan dat voorlezen veel positieve effecten kan hebben, o.a. op vlak van taal- en woordenschatontwikkeling. Er wordt een piloottraject uitgevoerd waarbij de bibliotheek en de eerste kleuterklas samen aan de slag gaan. Ook ouders worden betrokken. In deze sessie zoomen we in op dit piloottraject en komt een bibmedewerker vertellen over hun aanpak en hun eerste bevindingen.

Geetha Slock en Margot Ryckebusch werken voor Iedereen Leest. Geetha is Boekstart-medewerker en Margot is projectcoördinator van de Leesoffensief-acties van Iedereen Leest.

5/ Wat vertellen jeugdboeken over leeftijd en hoe kan een flexibele benadering van leeftijd bijdragen aan een beter leesklimaat – Vanessa Joosen

Basis- en secundair onderwijs

Lezing met beperkte interactie

Leeftijd speelt een belangrijke rol in de manier waarop onderwijs, families, hobby's, en ook het literaire veld georganiseerd zijn. Onderzoekers in de filosofie en de studie van de kindertijd relativeren het belang dat onze maatschappij aan leeftijd hecht. In deze lezing stelt Vanessa Joosen de resultaten van het project "Constructing Age for Young Readers," dat verschillende aspecten van leeftijd in jeugdliteratuur onderzoekt. Welke denkbeelden rond leeftijd bevatten de boeken, en wat is de impact van de leeftijd van de auteur, het doelpubliek en de echte lezers in hoe die denkbeelden vorm krijgen? De onderzoekers gingen na welke verschillen er zijn tussen boeken die voor verschillende leeftijden geschreven zijn, en lieten hetzelfde boek lezen door mensen van verschillende leeftijden, om hen vervolgens in gesprek te laten gaan over dat boek. Vanessa Joosen stelt de website, de belangrijkste vragen en resultaten van het project voor, met bijzondere aandacht voor de boekentips en activiteiten die eruit zijn voortgevloeid om concreet met kinderen, jongeren en volwassenen aan de slag te gaan.

Vanessa Joosen is hoogleraar Engelse literatuur en jeugdliteratuur aan de Universiteit Antwerpen en auteur van verschillende boeken over jeugdliteratuur, waaronder *Uitgelezen jeugdliteratuur* (LannooCampus, samen Katrien Vloeberghs) en *Hoe oud is jong? Leeftijd in jeugdliteratuur* (Letterwerk). Ze leidt het project "Constructing Age for Young Readers" en organiseert elk jaar de *Children's Literature Summer School* aan de Universiteit Antwerpen.

12u30 – 13u45 Lunch

13u45 – 14u45 Sessieblok 2

6/ Leesstrategiegebruik bij sterke en zwakke lezers in een taakgeoriënteerde setting: wat doen lezers en wanneer? – Koen Aesaert, Katrijn Denies, Nele Bleukx en Marieke Vanbuel

Lager onderwijs (en anderen vanuit leesbeleid en visieontwikkeling)
Lezing met beperkte interactie

In het kader van het PIRLS-onderzoek van 2021 werd sterk ingezoomd op het aanleren en inzetten van leesstrategieën. Leraren leren hun leerlingen namelijk allerlei leesstrategieën aan om hun leesbegrip te ondersteunen, maar passen leerlingen die strategieën eigenlijk toe wanneer ze een begrijpend-leestoets maken? Gebruiken sterke lezers méér strategieën dan zwakke lezers, of gaat het vooral om andere strategieën?

In deze sessie worden enkele inzichten uit ons onderzoek rond leesstrategiegebruik in een taakgeoriënteerde setting besproken, en meer specifiek in de context van een begrijpend-leestoets. Onder meer op basis van sessies waarbij aan leerlingen gevraagd werd om luidopdenkend een tekst te lezen en er vragen over te beantwoorden, belichten we verschillende lezersprofielen. Vervolgens zal aan deze inzichten verder betekenis worden gegeven in interactie met de deelnemers.

Koen Aesaert is als docent (tenure track) verbonden aan het Centrum voor Onderwijseffectiviteit en –evaluatie (KU Leuven). Zijn onderzoeksinteresse situeert zich op de intersectie van onderwijseffectiviteit en gestandaardiseerde toetsen. Hij begeleidt verschillende onderzoeksprojecten die gerelateerd zijn aan indicatoren voor onderwijskwaliteit. In die hoedanigheid is hij promotor-coördinator van het internationaal vergelijkende PIRLS-onderzoek van 2021.

Katrijn Denies is postdoctoraal onderzoeksmanager aan het Centrum voor Onderwijseffectiviteit en –evaluatie (KU Leuven). Na haar opleiding tot leerkracht Nederlands-Engels specialiseerde ze zich in het voeren van grootschalig, longitudinaal of internationaal vergelijkend onderwijsonderzoek, voornamelijk in het (vreemde-)talenonderwijs of met een focus op leerlingloopbanen. Ze treedt onder meer op als copromotor en coördinator van de Vlaamse tak van PIRLS 2021, over begrijpend lezen in het vierde leerjaar.

Nele Bleukx is laatstejaars doctoraatsonderzoeker aan het Centrum voor Onderwijseffectiviteit en –evaluatie van de KU Leuven en aan de UGent. Haar doctoraat haakt in op PIRLS 2021. Het focust op verschillende elementen die een rol spelen in het begrijpend-leesonderwijs in het vierde leerjaar, zoals onder meer leesstrategiegebruik en -instructie, leesmotivatie en overtuigingen van leerkrachten.

Marieke Vanbuel is als postdoctoraal onderzoeker verbonden aan UGent en KU Leuven. Ze doet onder meer onderzoek naar taalbeleid, taalonderwijseffectiviteit en tweedetaalverwerving. Ze trad ook op als nationaal PIRLS-coördinator ad interim.

7/ #iedereenvoorlezen – Aan de slag met interactief voorlezen – Margot Van Dingenen en Margot Ryckebusch

Kleuter- en eerste graad lager onderwijs Lezing met beperkte interactie

Interactief voorlezen is een effectieve didactische aanpak binnen een krachtig lees- en taalonderwijs. Door als leerkracht en als schoolteam van bij de start in de kleuterklas en doorheen de lagere school in te zetten op interactief voorlezen, bied je de leerlingen kansen om hun lees- en taalvaardigheid en hun leesmotivatie te versterken.

Hoe pak je interactief voorlezen concreet aan? Hoe wordt interactief voorlezen echt effectief? In deze sessie staan we stil bij de kenmerken van interactief voorlezen en geven we een aantal handvaten om er zelf mee aan de slag te gaan in de klas.

Gedurende 2 schooljaren begeleidt Iedereen Leest een aantal scholen in een traject rond interactief voorlezen. Margot Van Dingenen is één van de schoolcoaches en Margot Ryckebusch is projectcoördinator van dit traject.

8/ Lezen in Actie - Marleen Lippens

secundair onderwijs Lezing met beperkte interactie

Het project 'Lezen in Actie!' focust op interventies rond leesmotivatie, leesvaardigheid en interactie. Interventies die gericht zijn op sociale motivatie, zoals interactie over boeken met peers, met ouders, met ... creëren positieve effecten. In het project werken we samen met de oudervereniging (bv. voor de voorleesweek) en werken de scholen samen met de plaatselijke bibliotheek om die interactie ook buiten de school op te zetten.

Scholen maken een leesfoto en volgen die op i.f.v. onder andere een leesbeleid. We starten de reeks vanuit een graphic novel of een prentenboek als voorbeeld. Vanuit dat voorbeeld creëren lerarenteams eigen boekenarrangementen en werken ze op school aan eigen fiches en aan een leerlijn.

Welke positieve effecten worden bereikt door in interactie te gaan met boeken? Op welke manier creëren de deelnemende scholen hun eigen boekenarrangementen? En hoe helpt het project 'Lezen in Actie' bij de ontwikkeling van een sterk leesbeleid? Ontdek het antwoord op al deze vragen in deze sessie.

Marleen Lippens is pedagogisch begeleider bij Katholiek Onderwijs Vlaanderen voor Nederlands, taalbeleid en de kunstvakken.

9/ De Leesjury op school – hoe pak je het aan? – Griet Loix en Els Carlier

Kleuter- en lager onderwijs Lezing met beperkte interactie

Scholen hebben er alle belang bij om te zoeken naar creatieve, motiverende en ondersteunende manieren om lezen te stimuleren. Veelvuldig lezen en praten over boeken heeft namelijk een sterk effect op onderwijssucces; voorlezen of begeleid vrij lezen is van groot belang voor de

taalontwikkeling en de leesmotivatie van kinderen. Een leesgroep op school kan het leesproces in meerdere opzichten positief beïnvloeden. De Leesjury biedt handvaten om met zo'n leesgroep van start te gaan. Een leerkracht uit het basisonderwijs vertelt hoe zij dit in de praktijk aanpakt, zowel bij kleuters als in de lagere school.

De Leesjury is een initiatief van Iedereen Leest. De uitvoering gebeurt vooral door bibliotheken en scholen. Zo'n 12.000 kinderen en jongeren nemen eraan deel.

Griet Loix is projectcoördinator van de Leesjury.

Els Carlier organiseert de Leesjury op haar school 't Klavertje Vier in Dilbeek. Ze is op haar school voltijds bezig met leesbeleid.

10/ Werken met rijke teksten bij de Gouden Poëziemedaille en Poëziesterren basisonderwijs – Sieglinde Vanhaezebrouck en Heleen Rijckaert

Kleuter- en lager onderwijs Lezing met beperkte interactie

'Poëziesterren' is een eenvoudig en laagdrempelig poëzieproject voor kleuter- en lager onderwijs. Samen met de Gouden Poëziemedaille wordt het project volgende schooljaar voor de zesde keer opgezet door Afdeling Leerplicht, CANON Cultuurcel en Poëziecentrum. Kinderpoëzie verdient immers meer aandacht en pluimen! Ontdek in deze sessie hoe het project in elkaar zit en hoe jij kan meedoen met je (stage)klas. Je krijgt ook de highlights mee van de voorbije editie: wie waren de prijsbeesten en met welke bundels? Waar zijn de bijhorende lesmaterialen te vinden? Waar kan je de leuke posters downloaden? Zoveel leuke ideeën om ook op andere momenten rond poëzie te werken.

Heleen Rijckaert reflecteert in deze sessie over waarom poëzie ook rijke teksten kunnen zijn. Via de databank rijketeksten.org vind je informatie over wat rijke teksten zijn, hoe je ze herkent en waarom het zo belangrijk is ermee te werken. Daarnaast vind je ook voorbeelden van rijke teksten voor leerlingen van 6 tot 18 jaar om jouw taal- en zaakvaklessen mee te verrijken.

Sieglinde Vanhaezebrouck studeerde Kunstwetenschappen en Journalistiek. Ze werkt sinds 2004 voor Poëziecentrum en is er verantwoordelijk voor educatieve en literaire programma's en projecten zoals de Poëzieweek, de Gouden Poëziemedaille en Poëziesterren alsook Europese projecten Versopolis en ArtACT met de Klimaatdichters. Als leesbegeleider is ze betrokken bij Het Lezerscollectief. Poëzie is voor haar verbinding, kracht en schoonheid.

Heleen Rijckaert is beleidsmedewerker bij de Taalunie en is hoofdredacteur van het tijdschrift Fons.

11/ Laureaten Beste Boekenjuf/meester 2023 aan het woord – Ingrid Ocket

Kleuter- en lager onderwijs Debat

In een panelgesprek lichten de laureaten Boekenjuf/meester uit het basisonderwijs hun praktijk toe. Hoe dragen zij bij aan het breed leesbeleid op hun school? Welke acties maken het verschil als het aankomt op effectief leesbeleid? Hoe wakkeren zij met hun collega's het leesvuur aan bij hun leerlingen?

Ingrid Ocket modereert het gesprek en toetst de sterke praktijken ook af aan de uitdagingen om vanuit PIRLS in te zetten op drie pijlers van een effectief leesbeleid: technisch lezen, leesbegrip en leesmotivatie.

Ingrid Ocket is onderwijsinspecteur bij de Vlaamse Overheid. Zij is lid van de jury Beste Boekenjuf/meester, een jaarlijkse actie voor het basisonderwijs in samenwerking met Iedereen Leest en Vlaamse uitgeverij.

12/ Met Kunstkuur werken aan leesbevordering – Hannah De Neve

Kleuter- en lager onderwijs Lezing met beperkte interactie

De leesvaardigheden en leesmotivatie van je leerlingen versterken vanuit muzische vorming? In Kunstkuur gaan leesbevordering en cultuureducatie hand in hand. Gedurende drie schooljaren deel je de klasvloer met een leerkracht van een nabijgelegen academie. Je wisselt expertise uit en werkt samen vakoverschrijdend aan het cultureel bewustzijn en de culturele expressie.

Benieuwd hoe je Kunstkuur ook kan inzetten voor leesbevordering? Laat je meeslepen door de verhalen van de betrokken leerkrachten van een Kunstkuur en kom tijdens deze sessie te weten hoe zij dit doen.

Hannah De Neve toont hoe de academie de leerplecht school/de lerarenopleiding kan versterken binnen de aanpak van een ruimere inspanning rond een effectief leesbeleid.

13/ Hoe leesbeleid leesdidactiek kan versterken in B(uB)ao – Soetkin Werbrouck en Vicky De Windt

Lager onderwijs Lezing met beperkte interactie

In deze sessie geven we jou inspiratie over hoe je kan werken aan een gedragen leesbeleid op jouw school: Welke stappen kan je hiervoor zetten? Hoe betrek je het hele team? Wat werkt (niet)? Vervolgens zoomen we graag in op leesdidactiek: Waarom is leesdidactiek zo belangrijk? Wat hebben wij al getest en (minder) goed bevonden?

Vicky De Windt is pedagogisch adviseur bij Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV). Ze ondersteunt scholen voor buitengewoon basisonderwijs en secundair onderwijs in hun leesbeleid en -didactiek, initieel in het kader van een LOS-project (Lees Wijs). Ze is gepassioneerd door leesonderwijs in het algemeen en volgde tal van opleidingen (zoals Close Reading, LIST, postgraduaat leescoach,...). Ze volgt de ontwikkelingen aangaande leesonderwijs op de voet. Ze heeft expertise in de lerarenopleiding en in het volwassenenonderwijs, zowel als leerkracht, coördinator als directeur. Ze heeft ervaring in het geven van leeslessen.

Soetkin Werbrouck is pedagogisch adviseur bij Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV). Ze begeleidt scholen in hun leesbeleid en -didactiek, initieel in het kader van een LOS-project (Lees Wijs). Daarnaast doet ze onderzoek rond effectieve professionalisering m.b.t. leesonderwijs binnen de onderzoeksgroep Taal, Leren, Innoveren van Prof. dr. Hilde Van Keer. Ze volgt zelf ook nog regelmatig opleidingen over leesonderwijs (Close Reading, LIST, postgraduaat leescoach,...). Ze heeft vooral ervaring als leerkracht in het secundair onderwijs. Ze geeft ook geregeld zelf een leesles aan leerlingen van de eerste graad secundair onderwijs.

14/ Auteursresidenties in het technisch en beroepsonderwijs – Andy Fierens

Secundair onderwijs Lezing met beperkte interactie

Literatuur Vlaanderen coördineert sinds eind 2021 een meerjarig piloottraject voor auteursresidenties in het secundair onderwijs. Het initiatief past in de Vlaamse campagne Vrienden voor het lezen - samen voor een Leesoffensief: maar liefst vijftig acties moeten een antwoord bieden op de uitdagingen waar we in Vlaanderen voor staan op het vlak van lezen. Een auteursresidentie is een intensief traject dat focust op zwakke en moeilijke lezers en niet-lezers. Een auteur gaat een semester lang in een school met de leerlingen aan de slag rond lezen én schrijven. Eerder onderzoek toonde immers al aan dat je door te schrijven met moeilijke of niet-lezers de algemene leesvaardigheden ook versterkt. Creatief schrijven kan dus indirect leesbevorderend werken.

In deze sessie kom je meer te weten over de auteursresidenties en ontdek je hoe we met dit inspirerend project leerlingen aan het lezen zetten.

Andy Fierens is een van de vaakst optredende dichters van de Lage Landen. Zijn bundel Grote Smerige Vlinder (2009) werd bekroond met de Herman de Coninckprijs voor het beste debuut. Verder publiceerde Fierens de dichtbundel Wonderbra's & Pepperspray (2014) en de roman Astronaut van Oranje (2013). Fierens is tevens frontman van de literaire punkband Andy & The Androids en een van de drijvende krachten achter het koor De Bronstige Bazooka's, waarvoor hij ook de libretto's schrijft. In 2022 verscheen zijn recentste bundel: De Trompetten van Toetanchamon.

Literatuur Vlaanderen investeert in de letterensector, van auteur tot lezer, en creëert zo de ruimte voor alle spelers om professioneel te werken. Door die spelers ook met elkaar te verbinden, laat Literatuur Vlaanderen een efficiënt, divers en dynamisch letterenveld tot bloei komen, waar elk verhaal telt.

15/ De leesscan – scan het leesonderwijs op je school – Heleen Rijckaert en Margot Van Dingenen

Secundair onderwijs Lezing met beperkte interactie

Uit verschillende studies blijkt dat Vlaamse leerlingen steeds minder goed en minder graag lezen. Veel scholen willen aan de slag om hun leesonderwijs te versterken, maar hoe begin je daar nu aan? Om aan die vraag tegemoet te komen, ontwikkelden onderzoekers van hogeschool Odisee in samenwerking met experts van AP hogeschool, Universiteit Gent, Iedereen Leest en de Taalunie een digitale Leesscan (www.leesscan.be). Met behulp van de Leesscan krijg je zicht op de sterktes en de uitdagingen voor het leesonderwijs op jouw school. Op basis van het resultaat kun je als schoolteam een leesbeleidsplan maken om je leesonderwijs te versterken.

In deze sessie stellen we de Leesscan voor secundair onderwijs voor en geven we concrete voorbeelden hoe je met de resultaten aan de slag kunt gaan. Maar de leesscan is ook te gebruiken binnen het basisonderwijs.

Heleen Rijckaert werkt bij de Taalunie en heeft de ontwikkeling van de leesscan mee begeleid. Samen met Margot Van Dingenen van Iedereen Leest heeft ze ook scholen begeleid tijdens een traject waarbij de leesscan het vertrekpunt vormde.

16/ Rijke teksten voor OKAN - een project van Wablieft (voor OKAN-leerkrachten) – Ruud Meert

Secundair, specifiek voor OKAN-leerkrachten en leerkrachten met anderstalige instromers Lezing met beperkte interactie

Wablieft breidt dit jaar het aantal rijke teksten voor leerlingen in het OKAN-onderwijs fors uit. OKAN is het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers. Leerlingen in OKAN krijgen één jaar Nederlandse taallessen, voor ze doorstromen naar het reguliere onderwijs. Lezen is ontzettend belangrijk om een taal te leren. Maar er zijn nog altijd veel te weinig kwalitatieve, heel laagdrempelige teksten voor deze jongeren. Op het einde van 2023 publiceert Wablieft minstens vijftig nieuwe teksten voor jongeren in OKAN-klassen. Intussen zijn al veel straffe auteurs aan de slag met kortverhalen in alle mogelijke genres, gedichten, non-fictie, ... Bij al die teksten maken we ook lesmateriaal, zodat leraars ze meteen kunnen inzetten in hun lessen. Dit project maakt deel uit van het Leesoffensief van de Vlaamse overheid.

In deze sessie brengen we al een voorsmaakje van wat OKAN-leerkrachten en -leerlingen mogen verwachten. We maken ook ruimte voor leerkrachten om noden en wensen aan te kaarten.

Ruud Meert is journalist voor de Wablieft-kranten en redacteur van de boeken. Wablieft, het Centrum voor Duidelijke Taal, geeft de Wablieft-krant en Wablieft Start uit, allebei kranten in (heel) eenvoudig Nederlands. Online zijn de artikels te lezen op nieuws.wablieft.be. Wablieft maakt ook boeken in eenvoudig Nederlands.